

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 349/2023-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a zo sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, Farská 12, Nitra, proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 14/2022 a jeho uzneseniu z 24. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 16. februára 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa v jej petite domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv podľa čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 (bez upresnenia odseku) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tdo 14/2022 a jeho uznesením z 24. novembra 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“). Sťažovateľ požaduje zrušiť napadnuté uznesenie a vrátiť vec tomuto súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Zároveň žiada priznať náhradu trov konania. Ústavná sťažnosť bola doplnená o ďalšiu judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v obdobných veciach podaniami doručenými ústavnému súdu 20. marca 2023, 18. apríla 2023 a 12. júna 2023, v ktorých sťažovateľ poukázal tiež na to, že jeho viaceré sťažnosti proti odmietajúcim rozhodnutiam ústavného súdu v konaniach vedených pod sp. zn. III. ÚS 19/2021, IV. ÚS 64/2021, II. ÚS 236/2021 a IV. US 541/2021 boli už prijaté na ďalšie konanie pod č. 38838/21, č. 39024/21 č. 4567121 a č. 15011/21. V podaniach tiež uviedol, že v dovolacom konaní namietal aj porušenie čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru, ale k náprave zo strany súdov nedošlo.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, jej príloh a doplnení, ako aj zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prerokovania vyplýva, že Krajská prokuratúra v Nitre podala 26. augusta 2019

na Okresnom súde Nitra (ďalej len „okresný súd“) na sťažovateľa obžalobu. Konanie sa viedlo pod sp. zn. 3 Tk 2/2019. Prokurátor mu kládol za vinu, že je hlavou organizovanej skupiny tzv. nitrianskej pozemkovej mafie, ktorá disponovala a manipulovala s nehnuteľným majetkom tretích osôb, a že spáchal obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona a iné, pre ktorý mu bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti uznesenia o vznesení obvinenia.

3. Obhajoba sťažovateľa vzniesla námietky v konaní a tvrdila, že v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní sa dopustili viacerých pochybení, napríklad tým, že odmietli jeho návrhy na doplnenie dokazovania (v tejto súvislosti poukazuje na zápisnicu z hlavného pojednávania zo 6. septembra 2019). Okresný súd napriek tomu obžalobu prijal a začal o nej konať. Súčasne rozhodol aj o väzbe sťažovateľa (aj ďalších osôb), ktorou sa zaoberal predtým aj ústavný súd v už uvádzaných konaniach v bode 1 a ústavné sťažnosti sťažovateľa odmietol.

4. Rozsudkom okresného súdu z 25. mája 2021 bol sťažovateľ aj s ďalšími osobami uznaný vinným z obzvlášť závažného zločinu podvodu. Sťažovateľovi bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere dvanásť rokov so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia a ochranný dohľad v trvaní dva roky. Podľa odôvodnenia rozsudku sťažovateľ vytipoval vhodné nehnuteľnosti na odpredaj, pričom z presne nezisteného zdroja si členovia organizovanej skupiny neoprávnene zabezpečili osobné údaje vlastníkov nehnuteľností v okrese Nitra a bez ich súhlasu zverejnili ponuku na predaj ich nehnuteľností na inzertných internetových stránkach. Sťažovateľ následne dal vyhotoviť kúpne zmluvy so sfalšovanými podpismi a nehnuteľnosti potom previedli na členov organizovanej skupiny. Následne, vydávajúc sa za oprávnených vlastníkov nehnuteľnosti so sfalšovanými občianskymi preukazmi, prevádzali nehnuteľnosti iným záujemcom s úmyslom neoprávnene sa obohatiť.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ, ako aj iné osoby odvolanie. Krajský súd v Nitre rozsudkom č. k. 1 To 52/2021-5596 z 28. septembra 2021 vo vzťahu k sťažovateľovi zrušil rozsudok okresného súdu a uznal ho za vinného v bodoch I až IV obžaloby pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona v časti dokonanej a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku, za čo mu uložil trest v totožnom rozsahu ako okresný súd v napadnutom rozsudku.

6. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd odmietol napadnutým uznesením sp. zn. 5 Tdo 14/2022 z 24. novembra 2022.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti iba opakuje svoju argumentáciu uvedenú v dovolaní, pričom v podstatnom namieta, že najvyšší súd napriek jeho dovolacím dôvodom a právnej argumentácii nezistil v konaní (pred podaním obžaloby a ani po jej podaní) žiadne procesné pochybenia a nebral do úvahy ani tie skutočnosti, ktoré sú známe z iných konaní a rozhodnutí najvyššieho súdu, ústavného súdu, ako aj ESLP, na ktoré v dovolaní poukazoval. Preto sa mu javí napadnuté uznesenie ako nejasné, nepreskúmateľné a arbitrárne.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

10. Ústavný súd poznamenáva, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

11. Ústavný súd však pristupuje k ochrane základných práv a slobôd vždy materiálne a aj v tomto prípade sa pozrel podrobnejšie na odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Ústavný súd po preskúmaní uznesenia zistil, že ku kľúčovým aspektom dovolania, ktoré uviedol sťažovateľ v dovolaní, sa najvyšší súd riadne vyjadril, a to ústavne udržateľným spôsobom.

12. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany všeobecného súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, už absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu však k takémuto záveru nedospel.

13. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi vo veci konať a rozhodnúť (porov. II. ÚS 88/01).

14. Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

15. V zmysle ustálenej súdnej praxe ústavného súdu postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom (procesnými a hmotnoprávnymi predpismi) v zásade nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv (napr. I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97, II. ÚS 81/00).

16. Ústavný súd zistil, že ústavná sťažnosť je v podstate takmer identická s odvolacou a dovolacou argumentáciou sťažovateľa pred všeobecnými súdmi, doplnená o niektoré ďalšie rozhodnutia ESLP a ústavného súdu. Úlohou ústavného súdu pri posudzovaní namietaného uznesenia najvyššieho súdu nebolo preskúmať správnosť právnych záverov najvyššieho súdu. Úloha ústavného súdu sa obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s dovolacími dôvodmi sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či výklad právnych noriem neodporuje ich podstate a zmyslu, a teda či je uznesenie najvyššieho súdu ústavne akceptovateľné.

17. Najvyšší súd v napadnutom uznesení konštatoval, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Pokiaľ ide o nosný a prvý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, k porušeniu práva na obhajobu malo podľa názoru sťažovateľa dôjsť v dôsledku toho, že existencia podozrenia zo spáchania trestného činu je postavená len na výpovedi spolupracujúceho spoluobvineného [REDAKOVANÉ] z prípravného konania, keď bolo jeho advokátke znemožnené klásť mu otázky. Celá výpoveď kajúcnika vznikla na podklade dohody, ktorú mal uzavrieť s príslušníkmi Policajného zboru, podľa ktorej sťažovateľa mal označiť ako hlavu organizovanej skupiny, za čo mal byť kajúcnik zvýhodnený. Vyšetrovateľ zamedzil jeho obhajkyňi možnosť položiť svedkovi [REDAKOVANÉ] otázky týkajúce sa prejednávanej trestnej činnosti kajúcnika, ktorý bol uznaný vinným aj zo skutku, ktorý spáchal spolu s týmto svedkom, a tiež nerešpektoval jeho právo preštudovať spisový materiál, odoprel mu právo vypovedať a navrhnúť vo veci vykonanie dôkazov.

17.1. K týmto tvrdeniam sa najvyšší súd najprv vyjadril všeobecne tak, že podľa ustálenej súdnej praxe iba všeobecné zistenie o porušení práva na obhajobu v prípravnom konaní, ktoré ale nemá žiadny materiálny dopad na dôkazy vykonané v súdnom konaní, nie je dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Ďalej uviedol, že tieto tvrdenia sú z pohľadu dovolacieho konania právne irelevantné, keď navyše dotknutá výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] z prípravného konania nebola ako dôkaz vykonaná na hlavnom pojednávaní (pritom z dotknutej zápisnice vyplýva, že na základe namietania prípustnosti otázky zo strany obhajkyne iného obvineného došlo zo strany vyšetrovateľa k vyhodnoteniu neprípustnosti dvoch otázok obhajkyne – jednej ako nesúvisiacej s danou trestnou vecou a druhej ako sugestívnej). V súdnom konaní mal obvinený možnosť sa oboznámiť so spisovým materiálom, vo veci vypovedať a navrhovať dôkazy. Pokiaľ okresný súd po podaní obžaloby nezistil relevantnosť dôvodov na odmietnutie obžaloby a vrátenie veci prokurátorovi, tak uvedené námietky sú už bezpredmetné z pohľadu prieskumu v dovolacom konaní (zo spisu pritom vyplýva, že obhajkyňa obvineného sa na dotknuté preštudovanie vyšetrovacieho spisu nedostavila, pričom oznámenie jeho termínu bolo v advokátskej kancelárii obhajkyne odopreté prijať). K ďalšej námietke sťažovateľa uviedol, že krajský súd v napadnutom rozsudku uviedol konkrétne skutočnosti, na základe ktorých vzal za relevantnú výpoveď obžalovaného

██████████ z prípravného konania zo 17. októbra 2018, resp. akými úvahami sa v tomto ohľade správal pri hodnotení vykonaných dôkazov (najmä str. 41, 42, 45, 46 a 48) vrátane toho, prečo neuveril tvrdeniu obžalovaného ██████████ o tom, že jeho prvotná výpoveď v prípravnom konaní mala vyplývať z nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní a čo bolo motívom zmeny jeho výpovede, resp. prečo neuveril obhajobe obvinenej ██████████ o dôvode vystupovania pod identitou inej osoby a o tom, že z jej strany nešlo o podvodné konanie.

17.2. Krajský súd tiež riadne reagoval na relevantné odvolacie námietky obvinených vrátane namietania nezákonnosti uvádzanej výpovede obžalovaného ██████████ z prípravného konania a uviedol dôvody, ktoré ho viedli k zrušeniu rozsudku okresného súdu. Rovnako okresný súd vo svojom rozsudku jasne a zrozumiteľne odôvodnil a uviedol konkrétne dôkazy, o ktoré opieral skutkové zistenia, akými úvahami sa správal pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako sa vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a právne úvahy, ktorými sa správal pri posudzovaní dokázaných skutočností v otázke viny (strany 44 až 49 rozsudku).

17.3. K tomu najvyšší súd dodal, že výpoveď ██████████ z prípravného konania nebola jediným usvedčujúcim dôkazom a bola podporená aj inými vykonanými dôkazmi, na čo poukázal krajský súd v napadnutom rozsudku na s. 41 odkázaním na ich uvedenie v rozsudku okresného súdu, kde sú tieto dôkazy vo vzťahu k dovolateľom podrobne rozvedené na str. 46 – 49. Tiež treba poukázať na dve podstatné skutočnosti, a to že táto výpoveď ██████████ v procesnom postavení obvineného v prípravnom konaní bola vykonaná kontradiktórnym spôsobom za prítomnosti jednak jeho obhajcu a vtedajších obhajcov oboch dovolateľov, ktorí mu aj kládli otázky, ako aj to, že jeho výpoveď bola podrobná v rozsahu niekoľkých strán a pritom prečítanie tejto výpovede na hlavnom pojednávaní 16. decembra 2019 bolo vykonané podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku, čo vyplývalo z tej skutočnosti, že hlavné pojednávanie sa vykonávalo v jeho neprítomnosti. Preto poukazovanie na rozhodnutie ESLP vo veci „Al Alo“ proti Slovensku je irelevantné, keďže sa týkalo inej skutkovej a právnej situácie. Následne síce obžalovaný ██████████ na hlavnom pojednávaní vypovedal 1. júna 2020, ale táto výpoveď sa týkala iba obvinených ██████████ a ██████████, nie sťažovateľa, keďže ako obžalovaný ďalej využil svoje právo a odmietol vypovedať, takže mu ani nemohli byť kladené otázky. Následne ██████████ na hlavnom pojednávaní 9. novembra 2020 vyhlásil k obžalobe, že je vinný s tým, že zotrúva na výpovedi z 1. júna 2020, pričom prokurátor nemal otázky na obžalovaného a na základe otázok niektorých z obhajcov sa vyjadril v podstate iba k svojmu výsluchu v prípravnom konaní. V tomto ohľade je nepravdivé tvrdenie sťažovateľa, že uvedenému obžalovanému nebolo možné klásť otázky.

18. Pokiaľ ide o druhý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, sťažovateľ ako nezákonné konanie považuje aj porušenie § 124 ods. 3 Trestného poriadku, pretože výsluch spoluobvineného 17. októbra 2018 prebiehal bez prítomnosti zapisovateľky. Zápisnicu spisovala vyšetrovateľka, ktorá si prizvala k tomuto úkonu dve osoby, a to „operatívcov“ z Policajného zboru.

18.1. K tejto námietke najvyšší súd dal za pravdu sťažovateľovi, že formálne neboli splnené zákonné podmienky vyžadujúce ustanovením § 124 ods. 3 Trestného poriadku, ale na druhej strane uviedol, že účelom pribratia nezúčastnenej osoby je prejednať námietky obvinenej osoby proti obsahu zápisnice a výsledok prejednávania zahrnúť do zápisnice. Z obsahu dotknutej zápisnice o výsluchu obvineného ██████████ zo 17. októbra 2018 vyplýva, že úkon vykonal vyšetrovateľ

bez prítomnosti zapisovateľa, prítomní pri úkone boli npr. [REDAKOVANÉ] a kpt. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a na časti úkonu ďalší dvaja obhajcovia.

18.2. Taktiež z obsahu zápisnice vyplýva, že samotný obvinený ani prítomní obhajcovia nevzniesli žiadnu námietku proti obsahu zápisnice, ktorú tieto osoby podpísali (vypočúvaný na každej strane), pričom je v nej uvedené vyjadrenie vypočúvaného [REDAKOVANÉ], že vyhlasuje, že na neho nebol vyvíjaný žiaden nátlak zo strany vyšetrovateľa alebo inej osoby, zápisnicu si prečítal, pričom si je vedomý práva žiadať, aby bola opravená alebo doplnená v súlade s jeho výpoveďou, avšak s jej obsahom súhlasí, a preto uvedené nežiada, a na znak toho každú stranu zápisnice vlastnoručne podpisuje. Z uvedeného je zrejmé, že hoci formálne neboli splnené zákonné podmienky vyžadujúce ustanovením § 124 ods. 3 Trestného poriadku ohľadom prítomnosti nezúčastnenej osoby, toto formálne nesplnenie zákonnej podmienky nemalo materiálny dosah v zmysle porušenia práva na obhajobu vo vzťahu k vypočúvanej osobe spočívajúcom v nestrannom prejednaní námietok proti obsahu zápisnice. Inak povedané, to čo bolo účelom nutnosti prítomnosti nezúčastnenej osoby na daný úkon (zabezpečiť riadne prejednanie námietok proti obsahu zápisnice v prítomnosti nestrannej osoby), sa nestalo a nebolo sporným, keďže proti obsahu zápisnice nebola vznesená vypočúvaným ani prítomnými obhajcami žiadna námietka a dotknutý obvinený výslovne uviedol, že s obsahom zápisnice súhlasí a nežiada jej opravu alebo doplnenie. Na základe uvedeného teda dovolací súd danú námietku uzavrel tak, že predmetná zápisnica o vypočúvaného [REDAKOVANÉ] z prípravného konania bola použiteľná ako dôkaz v trestnom konaní a bolo možné jej obsahom dôvodiť ako dôkazom ohľadom uznania viny.

19. Sťažovateľ uplatnil aj tretí dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku v tom smere, že mu bolo upreté právo zúčastniť sa hlavného pojednávania na okresnom súde 20. mája 2021, s poukazom, že obhajkyňa jeho súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti zobrala späť a pričinením súdu nemohol využiť právo na záverečnú reč a posledné slovo. Súčasne namietal, že krajský súd rozsudok vyhlásil bez osobnej účasti sťažovateľa a jeho obhajcu.

19.1. K týmto tvrdeniam sťažovateľa dovolací súd uviedol, že hlavné pojednávanie konané 20. mája 2021 bolo vykonané v neprítomnosti sťažovateľa na základe jeho výslovnej písomnej žiadosti z 19. mája 2021, ktorá neobsahovala žiadne obmedzenie v tom ohľade, že v prípade skončenia dokazovania chce byť prítomný na hlavnom pojednávaní a predniesť záverečnú reč a posledné slovo. V tomto ohľade, pokiaľ jeho obhajkyňa uvádzala, že súhlas obvineného na vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti vzala späť, tak uvedené je právne bezvýznamné, keďže odmietnutie účasti na hlavnom pojednávaní alebo požiadanie, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti, podľa § 252 ods. 3 Trestného poriadku je osobné právo obvineného, ktoré sa viaže na jeho prejavenu vôľu, a pokiaľ je nutné, aby takú žiadosť dal osobne obvinený a nie je možné takú žiadosť podať v zastúpení obhajcom, nie je možné ani späťvzatie takej žiadosti obhajcom, ale len samotným obvineným.

19.2. Ďalej uviedol, že v prípade verejného zasadnutia o odvolaní konaného 28. septembra 2021 zo zápisnice (č. 1. 5430 – 5457) vyplýva, že bolo pôvodne vykonané v prítomnosti obvineného sťažovateľa a na základe overenia jeho písomnej žiadosti 22. septembra 2021 o vykonanie verejného zasadnutia v neprítomnosti bolo senátom krajského súdu priamo na verejnom zasadnutí

rozhodnuté, že sa verejné zasadnutie vykoná v neprítomnosti obvineného, ktorý bol následne eskortovaný späť do ústavu na výkon väzby. Na verejnom zasadnutí bol prítomný obhajca [REDAKOVANÉ]. To, že sa po prerušení verejného zasadnutia pre účely porady senátu odvolacieho súdu pred vyhlásením rozhodnutia obhajca obvineného nedostavil do pojednávacej miestnosti na vyhlásenie rozhodnutia, nebránilo tomu, aby bolo také rozhodnutie vyhlásené, a pokiaľ obhajca nevyužil možnosť byť prítomný pri vyhlásení rozhodnutia, o jeho obsahu sa dozvedel z písomného vyhotovenia, ktoré mu bolo následne doručené tak ako obvinenému. Zo spisu vyplýva, že obhajca [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] svoju neprítomnosť na vyhlásení rozhodnutia krajským súdom ospravedlnil zo zdravotných dôvodov mailom (bez akejkoľvek žiadosti smerovanej k súdu) s jeho doručením až po vykonaní verejného zasadnutia (č. 1. 5485).

20. Sťažovateľ uplatnil aj štvrtý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a jeho naplnenie videl v tom, že vo veci konal orgán činný v trestnom konaní, ktorý nemal oprávnenie v danej veci konať s poukazom na odňatie veci vecne príslušnej policajnej zložke a delegovanie veci na základe využitia nariadenia ministra vnútra prezidentom Policajného zboru ním zvolenej policajnej zložke. K tomu dovolací súd uviedol, že uvedené je irelevantné z pohľadu tohto dovolacieho dôvodu, keďže nedošlo k zákonom predpokladanej situácii v tomto ustanovení, teda že vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania. Krajský súd sa pritom v napadnutom rozhodnutí (str. 35 – 36) podrobne venoval tejto námietke uplatnenej už v odvolaní, pričom dospel k jej vecnej nedôvodnosti. Dovolací súd pripomenul, že Trestný poriadok vo svojich ustanoveniach neupravuje pojem „zákonný policajt“, ale len pojem policajt v § 10 ods. 7 Trestného poriadku a z pohľadu vykonávania prípravného konania je podstatné, či boli dodržané ustanovenia o rozsahu vyšetrovania (§ 200 Trestného poriadku), keď vyšetrovanie je oprávnený vykonávať len určitý policajt uvedený v § 10 ods. 7 písm. a) až c) Trestného poriadku (§ 200 ods. 4 Trestného poriadku), čo bolo v danej veci splnené, keď vyšetrovanie vykonával vyšetrovateľ Policajného zboru.

21. Napokon k piatemu uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pozn.) sa najvyšší súd konkrétne a vecne vyjadril na s. 32 až na s. 34 uznesenia. V podstatnom uviedol, že podľa už citovanej zákonnej dikcie tohto ustanovenia dovolací súd správnosť a úplnosť zisteného skutku nemôže skúmať a meniť. Teda dovolanie v tomto prípade neslúži na prípadnú revíziu skutkových zistení vykonaných súdom prvého stupňa a odvolacím súdom (to je možné len v prípade dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). K nosnej námietke sťažovateľa, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal postavenie spolupracujúcej osoby, podotkol, že krajský súd v napadnutom rozsudku (str. 46) uviedol konkrétne skutočnosti, ktoré ho viedli k zisteniu, že tento nemal postavenie spolupracujúceho obvineného a dovolací súd sa s týmito skutočnosťami stotožňuje. Dovolací súd zdôraznil, že skutočnosť, že sa vo výpovedi obvinená osoba prizná k stíhanej trestnej činnosti a zároveň v nej uvádza okolnosti jej páchania aj vo vzťahu k iným osobám, automaticky neznamená, že ide o spolupracujúceho obvineného, keďže priznanie sa k trestnej činnosti a vypovedanie o nej sa nemusí viazať na získanie určitej výhody v danom trestnom konaní a môže vyplývať aj z iných skutočností (napríklad osobnostný stav obvineného z pohľadu kritického uvedomenia si svojho protiprávneho konania). Zo spisového materiálu tiež nevyplýva, že by obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal mať nejakú zákonnú výhodu (dočasné odloženie

vznesenia obvinenia, prerušenie trestného stíhania, uzavretie dohody o uznaní viny a prijatí trestu a pod.) spojenú s tým, že by napomáhal pri objasňovaní trestnej činnosti orgánom činným v trestnom konaní. Preto aj tento dovolací dôvod považoval za nedôvodný.

22. Najvyšší súd napokon v uznesení v podstatnom tiež konštatoval, že posudzovanie primeranosti alebo neprimeranosti uloženého vysokého trestu nespadá pod žiadny dovolací dôvod, a tiež uviedol, z akých dôvodov neakceptoval jeho ďalšie argumenty (návrh na prerušenie trestného stíhania, nerozhodnutie o námietkach obhajcu sťažovateľa proti obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí a podobne). V závere podotkol, že pokiaľ sa k niektorej z uplatnených dovolacích námietok výslovne nevyjadril, považoval ich vzhľadom na už uvedené skutočnosti za irelevantné.

23. Podľa názoru ústavného súdu ústavnou sťažnosťou napadnuté uznesenie najvyššieho súdu ako celok zodpovedá požiadavke na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a teda nie je v žiadnom prípade arbitrárne a nepreskúmateľné, ako to tvrdí sťažovateľ. Najvyšší súd sa všetkými pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa podstatnými otázkami súvisiacimi s predmetom ústavnej sťažnosti zaoberal a dal na ne dostatočné a presvedčivé odpovede. Z hľadiska zachovania ústavnoprávnej ochrany základných práv sťažovateľa je pritom podstatné, že najvyšší súd svoj názor náležite odôvodnil, jeho odôvodnenie je logické, založené na racionálnych úvahách a netrpí vnútornou rozpornosťou.

24. Po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého rozhodnutia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Rovnako nezistil, že by posudzované uznesenie najvyššieho súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

25. Odmietnutie dovolania sťažovateľa bolo založené na racionálnom a ústavne konformnom výklade relevantnej právnej úpravy, ktorý nepopiera jej účel a podstatu a na základe ktorého bol ustálený dôvod na odmietnutie dovolania. Ústavný súd zároveň poukazuje na ustálený právny názor, podľa ktorého právo na spravodlivý proces neznačí právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (II. ÚS 3/97, II. ÚS 173/07).

26. Ústavný súd pripomína, že nie je „skutkovým súdom“, sám dokazovanie spravidla nevykonáva, a preto nie je ani oprávnený do skutkových záverov všeobecných súdov zasahovať (II. ÚS 472/2014).

27. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preto dospel k záveru, že sťažovateľom napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia práva na spravodlivý proces, ktorej dôvodnosť by bolo potrebné preskúmať po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, resp. ústavný súd dospel k záveru, že medzi sťažovateľom napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom tohto práva neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o jeho porušení.

28. Napokon k uvádzanej judikatúre ESLP, ústavného súdu a najvyššieho súdu ústavný súd poznamenáva, že v skutočnosti sťažovateľ uvádza len právnu argumentáciu iných sťažovateľov

prezentovanú v ich veciach. Preto nebolo potrebné tieto argumenty vo vzťahu k jednotlivým rozhodnutiam osobitne vyhodnocovať ani brať do úvahy prijatie sťažnosti sťažovateľa na ESLP vo vzťahu k ústavnému súdu, pretože nešlo v tomto prípade o väzbu sťažovateľa, ktorej ústavnosť v nich ústavný súd riešil, ale išlo o odmietnutie mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) dovolacím súdom proti trestným rozhodnutiam všeobecných súdov vo veci samej.

29. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu iných v bode 1 označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

30. Konanie pred ústavným súdom neovláda vyhľadávacia zásada a v tejto súvislosti ústavný súd nabáda na preukázanie svojich kľúčových tvrdení pred ústavným súdom relevantným dôkazom (povinnosť plynúca z § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde), o to zvlášť, ak ide o stranu riadne zastúpenú osobou práva znalou (t. j. advokátom).

31. Ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť v tejto časti, pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva podľa čl. 47 ods. 2, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ústavy, sťažovateľ, kvalifikovane zastúpený advokátkou, z ústavnoprávneho hľadiska vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu nijako neodôvodnil a ani bližšie nespresnil v petite, iba tieto práva číselne označil v ústavnej sťažnosti v bode VI (uvádzal tam tiež neplatný zákon „č. 38/1993 Z. z.“).

32. Absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020, III. ÚS 611/2021, II. ÚS 244/2022, II. ÚS 379/2022).

33. Nie je v právomoci ústavného súdu vlastnou činnosťou a šetrením dopĺňať chýbajúce zdôvodnenie ústavnej sťažnosti a abstrahovať z podania sťažovateľa možné a ním bližšie nezdôvodnené porušenie jeho základných práv. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale jej esenciálnych obsahových náležitostí (ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľa nevyzýval na odstránenie jej nedostatkov (m. m. II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

34. Ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu